

MAAELUMINISTEERIUM

Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine

Liis Reinma

Maaeluministeerium kalanduse arengu
büroo/nõunik

liis.reinma@agri.ee

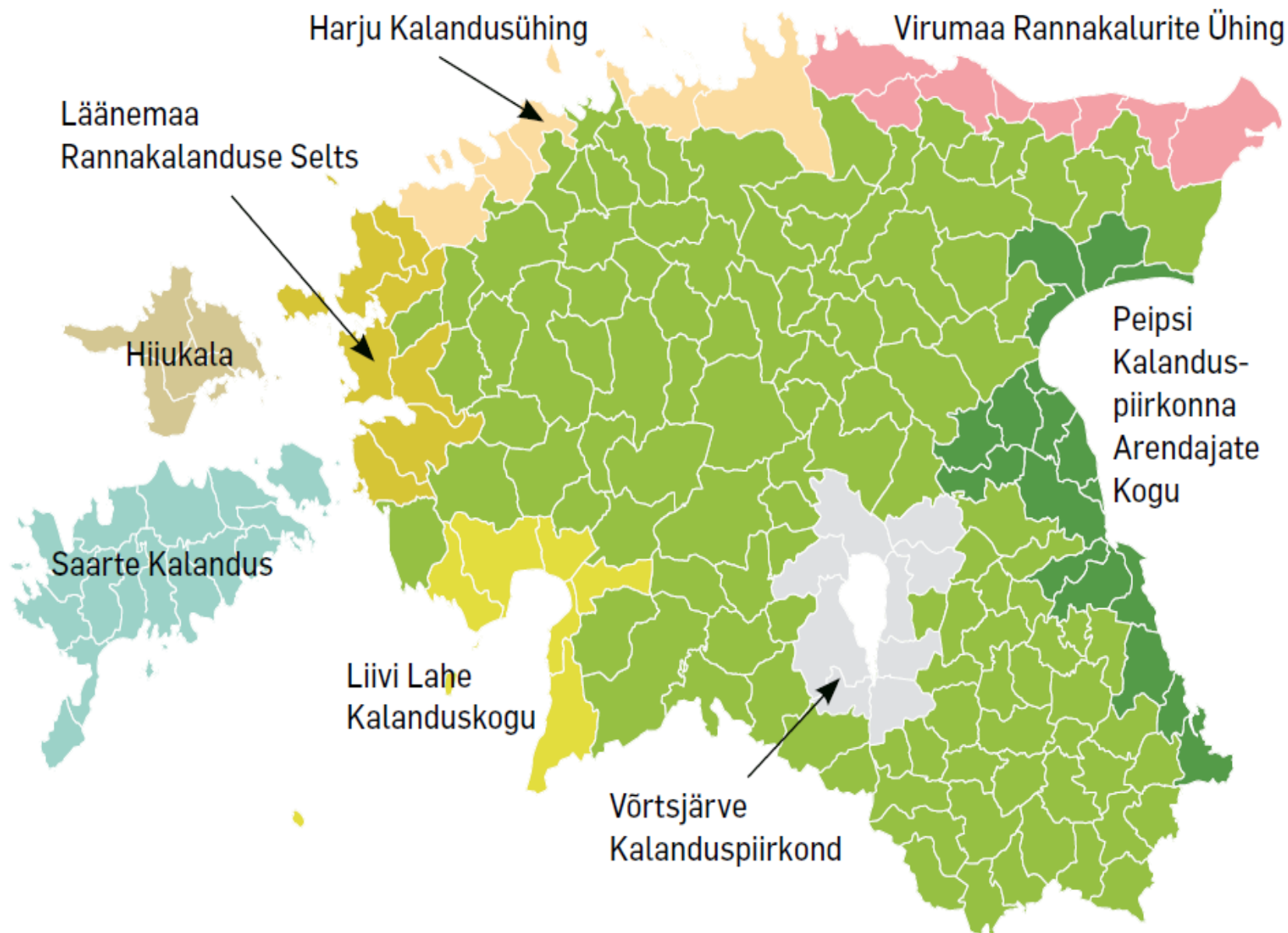
11.01.2019

Meetme rakendamise eesmärk

- Ranna- ja sisevete kalanduse ja kalandusega seotud piirkondade majandusliku jätkusuutlikkuse arendamine
- Ühise kalanduspoliitika eesmärkide elluviimine

- Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2014-2020 üks toetusmeetmetest
- Meetme eelarve kokku 25 058 824 eurot.
- Sarnast meedet rakendati ka perioodil 2007-2013
- Rakendatakse piirkonnapõhiselt: **8 kalanduspiirkonda**

Meetme rakendamise piirkonnad ja kohalik algatusrühm

- Igas kalanduspiirkonnas tegutseb kohalik kalanduse algatusrühm mittetulundusühingu vormis
- Algatusrühma liikmeskonna moodustab kalanduspiirkonnas tegutsev:
 - i. kalurkond;
 - ii. muud ettevõtjad;
 - iii. kohalikud omavalitsused
 - iv. elanik.
- Algatusrühma liikmeks võib astuda iga isik, kes elab või tegutseb selles kalanduspiirkonnas ja osaleda seeläbi meetme elluviimise tegevuses ja saada jooksvalt teavet kalandussektoris toimuvast.

Meetme rakendamine

- Meedet viiakse ellu läbi kohaliku arengustrateegia rakendamise, mille koostab ja viib ellu kohalik algatusrühm
- Kohaliku arengustrateegia kiidab heaks Maaeluministerium, sh kinnitab kalanduspiirkonna eelarve
- Keskmise kalanduspiirkonna eelarve 3 milj. eurot
- Kalanduspiirkonna eelarvest kuni 15% algatusrühma tegevuskulud, 85% projektitoetusteks.

Meetme rakendamine

- Kohalik arengustrateegia viiakse ellu läbi projektikonkursside korraldamise kalanduspiirkonnas
- Projektitoetuste vastuvõtt toimub erinevates tegevussuundades, mis on toodud kohalikus arengustrateegias
- Kohalik arengustrateegia on leitav algatusrühma kodulehel
- Projektikonkursid korraldab ja taotlused võtab vastu kohalik algatusrühm
- Taotluste vastuvõtmine keskmiselt 2 korda aastas
- Taotluste vastuvõttude teevitab algatusrühm oma

Meetme rakendamine

- Toetuse taotlemiseks ei pea olema algatusrühma liige, vaid peab tegutsema kalanduspiirkonnas.
- Kohaliku algatusrühma üldkoosoleku poolt valitud hindamiskomisjon hindab projektitaotlusi vastavalt kalanduspiirkonna strateegiale.
- Projektitoetuse taotlused, kus taotletava toetuse suurus on üle 60 000 euro, kinnitab algatusrühma üldkoosolek
- Algatusrühm teeb ettepaneku toetuse andmiseks ning edastab kõik projektitaotlused PRIAsse

Meetme rakendamine

- Algatusrühmad pakuvad igakülgset abi ja teavet projektitoetuse taotluste koostamiseks, sh korraldavad isikute vastuvõttu projektitaotluse koostamise nõustamiseks
- Kohalik algatusrühm korraldab vähemalt üks kord aastas piirkondliku teabepäeva, kus tutvustatakse projektitoetuse taotlemise võimalusi
- Täpsem teave kohaliku algatusrühma kodulehel, projektitaotluste vastuvõttust ja piirkondlikust teabepäevast teavitamine toimub lisaks ka kohaliku lehe kaudu.

Projektitoetuse taotlemine

- Toetust võib taotleda **5 erinevas tegevussuunas** (kõik kalanduspiirkonnad ei pruugi rakendada oma strateegias kõiki 5 tegevussuunda, sel juhul saab toetust taotleda ainult nendes tegevussuundades, mis kalanduspiirkonna strateegias on ette nähtud)
- 1 projektitoetuse taotlus = 1 tegevussuund, st et ühe projektitoetuse taotlusega ei saa korraga toetust taotleda nt 3-4 tegevussuunast
- Projektitoetuse taotlus peab olema kooskõlas kalanduspiirkonna strateegia eesmärkidega

Tegevussuunad

- I. Kalapüügi- või vesiviljelustoodete väärindamine või turustamine
- II. Majandustegevuse mitmekesistamine
- III. Kalasadamate uuendamine
- IV. Koelmualade loomine või taastamine
- V. Sotsiaalse heaolu ja kultuuripärandi, sealhulgas kalanduse- ja merenduse kultuuripärandi edendamine, kalanduskogukondade rolli tugevdamine kohalikus arengus

I. Kalapüügi- või vesiviljelustoodete väärindamine või turustamine

- Tegevussuund on suunatud kalurile või vesiviljelusega tegelevale ettevõtjale. Tegevussuuna eesmärk on suurendada nende kalurite hulka, kes oma püütud saaki ise töötlevad ja turustavad, samuti kalakasvatajale oma saagi töötlemiseks ja turustamiseks.
- Abikõlblikud tegevused on töötlemise ja turustamise tarneahela etappide kvaliteedi parandamise või loomisega seotud tegevused, muuhulgas seadmed, vahendid, tehnoloogilised liinid ja nende osad, väikesemahulise tootmishoone rajamine.

I. Kalapüügi- või vesiviljelustoodete väärindamine või turustamine

Toetust võib taotleda:

- i. kalandussektori mikroettevõtja, kes omab ajaloolist püügiõigust või kes tegeleb vesiviljelustoodete tootmisega
- ii. kalandussektori tulundusühistu, kelle liikmeteks on vähemalt viis kalandussektori mikroettevõtjat, kes omavad ajaloolist püügiõigust

Toetuse määr **60-70%** abikõlblike kulude maksumusest

Näited eelmisest perioodist

Ruum kala puhastamiseks ja väikesemahuliseks töötlemiseks

Allikas: M. Medell

Näited eelmisest perioodist

Külmikveok

Allikas: M.Medell

Vaakumpakendaja

Külmaboks

Jäämasin

Kaal

Suitsuahi

Näited eelmisest perioodist

Mobiilne suitsukala müügikiosk

Allikas: M.Medell

II. Majandustegevuse mitmekesistamine

- Tegevussuuna eesmärk on kalandussektori ettevõtja majandustegevuse mitmekesistamine
- Majandustegevuse mitmekesistamine võimaldab luua lisasissetuleku kalanduse kõrvale ilma kalandussektorist lahkumata ning aitab seeläbi säilitada olemasolevaid töökohti, luua uusi töökohti ja ettevõtteid kalanduspiirkonda.
- Tegevussuund on suunatud samuti kalandussektori välisele ettevõtjatele, kes tegutseb kalanduspiirkonnas, ning kes soovib oma ettevõtlust arendada kalandus- ja merendustegevuste osas.

II. Majandustegevuse mitmekesistamine

Toetust võib taotleda:

- i. kalandussektori mikroettevõtja, kes tegeleb majandustegevusega kalapüügitootmise tegevusalal
- ii. muu ettevõtja kalandus- ja merendustegevuseks

Toetuse määr **50-70%** abikõlblike kulude maksumusest

Pesumaja

Näited eelmisest perioodist

Lumesahk

Halumasin

Pildid: Eve Külmallik

Roopakkimise seadmed

Pildid: Eve Külmallik

Näited eelmisest perioodist

Metsatöömashina
d

Pildid: Eve Külmallik

Käesoleva perioodi näited

- Külalistemajad, puhkekeskused, kodumajutused, kämpingud;
- Metsaveohaagised, -traktorid, -tõstukid, võsalõikurid, halumasinad, saed
- Keevitusseadmed
- Haagised
- Päikesepaneelid
- Tootmisruumid, köögid
- Mesindusinventar
- Juurviljade pesuliin, õunamahla mahutid
- Mööbli töökoda ja seadmed
- Pinnasefrees, kaaruti, pallihaarats, kogumisaiad, hobutreiler, - vanker
- Lumesahad, juuksuri töökoda, roovarumiseks seadmed, tikkimis- ja õmblusmasin
- Jalgrattad, süstad, kelgud koos ATV-dega, mootorsaanid
- jne

III. Kalasadamate uuendamine

Toetatavad tegevused:

- sadama infrastruktuuri taastamine, sh vee, elektri, kütusega, jäätmete käitlemisega, keskkonnanõuetega, navigatsioonimärgistusega seotud süsteemid
- seadmed ja vahendid kalurite jaoks
- püügivahendite ja kalurite olmeruumi ehitamine ja parendamine
- kala maale toomiseks vajalikud seadmed ja vahendid
- jäämasin ja jahutusseadmed esmaseks kala jahutamiseks

NB! Toetatav ei ole jahi- või turismisadama väljaehitamine, mis käib muudest meetmetest ja Euroopa Regionaalarengu Fondist

III. Kalasadamate uuendamine

Toetust võib taotleda:

- i. kalasadama pidaja: kalandussektori MTÜ, SA, KOV või kalandussektori mikroettevõtja
- ii. kalasadam on välja valitud ja kinnitatud kohalikus arengustrateegias

NB! Toetatavad ei ole järgmised tegevused:

- uue kalasadama või lossimiskoha ehitamine;
- süvendamine ilma investeeringuta infrastruktuuri;

Toetuse määr **50-100%** abikõlblike kulude maksumusest

III. Kalasadamate uuendamine

Toetust saanud kalasadam

- on avatud **kõikidele toetuse saaja liikmetele**, kes tegutsevad kalandussektoris, kui toetuse saajaks on kalandussektori **MTÜ või SA**
- on **avatud kõikidele isikutele** kui toetuse saajaks on **KOV**
- **avalikustab kalasadama kasutamise tingimused**, sh sadama kasutamise hinnakirja ja sadamapidaja kontaktandmed, sadama sissesõidul mööda maismaad ja sadama koduleheküljel.

Näiteid eelmisest perioodist

Lindi kalasadam

Varnja kalasadam

Varnja kalasadam

Varnja kalasadam

Sassukvere kalasadam

Sassukvere kalasadam

Sassukvere kalasadam

Sassukvere kalasadam

Tapurla kalasadam

Saulepa kalasadam

Soela kalasadam

Koguva kalasadam enne ja
pärast

Võiste kalasadam

Lao kalasadam

Käesoleva perioodi näited

- Kaide rekonstrueerimine
- Vee- ja elektrivarustuse rajamine
- Süvendamine
- Sadama territooriumi tolmuvaabaks muutmine
- Konsoolkraanad
- Reostustõrjevahendid
- Kaluritele olmehooned, püügivahendite hoiuruumid, laohooned
- Esmajahutus
- Slipid, sildumiskohtade rajamine, kaikohad
- Tilgu, Hara, Nõva, Virtsu, Mõntu, Nasva, Topu, Puise, Salinõmme, Haldi, Värssku, Tärkma, Hiessaare, Orjaku, Kärdla, Jaagupi, Rannametsa, Lindi, Sigastuaru, Liu, Kalma, Vasknarva, Mehikoorma, Kallaste, Rannapungerja, Vörkaia, Uisusadam, Kungla, Läätsa, Muratsi, Turja, Karepa, Võsu, Toila

IV. Koelmualade loomine või taastamine

- Tegevussuuna eesmärk on säästliku rannakalanduse arendamine, säilitada ja suurendada rannakaluri püütavat kalaressurssi.
- Paljud rannakalanduse jaoks olulised koelmujõed ja –ojad on kaladele läbipääsmatud ning vajavad setete eemaldamist kalade rändeteede avamiseks ja kalade koelmu- ja elutingimuste parandamiseks.
- Projekti tegevus tuleb kooskõlastada Keskkonnaametiga. Põllumajandusametiga kui tegemist on riigi poolt korrashoitavate ühiseesvooluga.

IV. Koelmualade loomine või taastamine

Toetust võib taotleda:

- i. kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus;
- ii. mittetulundusühing või sihtasutus, kelle põhikirjaline eesmärk on seotud kalavarude kaitse ja säilitamisega.

NB! Toetatavad ei ole järgmised tegevused:

- tegevuse elluviimine taastataval riikliku tähtsusega kudealal (muudest fondidest toetatav);
- seadmete ja vahendite ostmise (abikõlblik on töö või teenuse osutamise kulu, projekti elluviimisega seotud personalikulu);

Käesoleva perioodi näited:

Nuutri jõe elektriyaama paisudel
kalapääslate ehitamine

V. Sotsiaalse heaolu ja kultuuripärandi, sealhulgas kalanduse- ja merenduse kultuuripärandi edendamine, kalanduskogukondade rolli tugevdamine kohalikus arengus

- võimaluste mitmekesistamine piirkonnas eneseteostuseks, rekreatsiooniks, sotsiaalseks suhtlemiseks, jms, mis ühe eesmärgina aitab kaasa kvaliteetse elukeskkonna loomisele ja toetab ning arendab kogukondlikku tegevust. Näiteks piirkonna kalandus- ja merendusüritused, muuseumid, rekreatsioonialad jms.

V. Sotsiaalse heaolu ja kultuuripärandi, sealhulgas kalanduse- ja merenduse kultuuripärandi edendamine, kalanduskogukondade rolli tugevdamine kohalikus arengus
Toetust võib taotleda:

- i.** mittetulundusühing, sihtasutus, kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus

Toetuse määr **50-90%** abikõlblike kulude maksumusest

NB! Toetuse määr üle 50% on juhul kui toetuse abil soetatud, ehitatud või renoveeritud vara on avalikkusele tasuta kasutamiseks.

Käesoleva perioodi näited:

- Kohalikud festivalid, laadad, kontserdid jm üritused nt Räimewest, Lestafest, Peipsi Järvefestival, Võrtsjärve Suvemängud, Silmufestival, Hiiu Kala ja Õlle Festival, muinastulede öö, jms
- Laste- ja noortelaagrid ja kalaõpitoad
- Kanuuretked (Võrtsjärve kanuuretk), võistlused (Kasepää Kala), kalurite päevad (Lohusuu)
- Puhke- ja supluskohtade rajamine ja arendamine, slipid merele pääsuks
- Kogukonnaköögid
- Vabatahtlik merepääste

Üldised põhimõtted projektitoetuse taotlemisel

- Toetust ei või taotleda etapiviisiliseks rahastamiseks – iga projekti elluviimisel peab valmima juba terviklik ja kasutuskõlblik ehitis, seade, vahend või teenus.
- Taotluste ja kulude esitamise näidisvormid leitavad PRIA ja algatusrühma kodulehel.
- Taotluse võib esitada algatusrühmale e-posti teel, käsiposti teel või ise kohale viies (alates 01.03.2019 PRIA e-teenuse keskkonna kaudu).
- Taotlus tuleb esitada selleks ettenähtud ajal.

Üldised põhimõtted projektitoetuse taotlemisel

- Taotlus esitatakse ühte tegevussuunda korraga
- Taotluse esitamisest kuni PRIA otsuse tegemine võib aega võtta ligikaudu 3 kuud
- Taotlusega tuleb esitada meetme määrusega nõutud dokumendid
- Algatusrühm teavitab taotluse hindamistulemustest, PRIA teavitab taotluse rahuldamise või mitterahuldamise otsusest

Üldised põhimõtted projekti elluviimisel

- Toetatava tegevuse elluviimisega võib alustada sellest hetkest kui algatusrühm on taotlused PRIA-le esitanud (algatusrühm teavitab selle kohta)
- Toetatav tegevus viiakse ellu selles kalanduspiirkonnas, mille kohalikule algatusrühmale projektitoetuse taotlus esitati. Turustamisega seotud tegevuse võib ellu viia kõikjal Eesti piires.
- Toetuse saaja viib toetatava tegevuse ellu, sh esitab PRIA-le kõik kuludokumendid, 2 aasta jooksul arvates projektitoetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisest (NB! Vähemalt 10% peab olema 9 kuu jooksul tehtud)

Üldised põhimõtted projekti elluviimisel

- Kõik tehtud kulud peavad olema tehtud sihtotstarbeliselt, mõistlikult ja kõige säästlikumal viisil
- Kui projektitoetuse saaja on riigihangete seaduse § 8 kohaselt hankija, järgib ta kulude tegemisel riigihangete seaduse nõudeid
- Kui projektitoetuse saaja ei ole riigihangete seaduse kohaselt hankija esitab ta võrreldavad hinnapakkumised

Üldised põhimõtted projekti elluviimisel

- Toetuse väljamaksmiseks esitab toetuse saaja PRIA-le maksetaotluse.
- Maksetaotluse võib PRIA-le esitada koos tõendavate dokumentidega kuni neljas osas ühe taotluse kohta.
- Kui toetust saadi investeeringuks infrastruktuuri või tootmiseks või teenuse osutamiseks peab toetuse saaja tagama soetatud või ehitatud vara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise **5.a jooksul** peale projekti lõppu (teisisõnu peale viimase toetusosa väljamakset)

Üldised põhimõtted projekti elluviimisel

Algatusrühm võib ellu strateegia elluviimise seiret ja hindamist, millega seoses võib toetuse saajalt küsida teavet projekti elluviimise ja rakendamise kohta (NB! algatusrühm ei auditeeri ega kontrolli toetuse saaja tegevust)

- Toetuse saaja eristab oma raamatupidamises toetuse kasutamise seotud kulud ja maksedokumentid
- Toetuse saaja kasutab tegevuse elluviimisel ettenähtud fondi sümboolikat <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/euroopa-merendus-ja-kalandusfond-emkf-2014-2020/sumboolika>
- Teavitab PRIA-t esimesel võimalusel taotluses esitatud või tegevusega seotud andmete muutumisest

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Liis Reinma

liis.reinma@agri.ee